

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W SANDOMIERZU**

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SANDOMIERSKIM
W I PÓŁROCZU 2011 ROKU**

Sandomierz-październik 2011

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
<i>Cel opracowania</i>	4
<i>Podstawa opracowania</i>	5
<i>Metodologia opracowania</i>	5
I. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SANDOMIERSKIM	6
1.1. <i>Poziom i struktura bezrobocia</i>	6
1.2. <i>Struktura bezrobocia według zawodów</i>	8
1.3. <i>Napływ bezrobotnych według zawodów</i>	11
1.4. <i>Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy</i>	13
1.5. <i>Zawody generujące długotrwale bezrobocie</i>	14
II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SANDOMIERSKIM	15
2.1. <i>Napływ ofert pracy według zawodów</i>	15
2.2. <i>Napływ ofert pracy według sekcji PKD</i>	17
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, ZRÓWNOWAŻONYCH I NADWYŻKOWYCH	18
3.1. <i>Zawody deficytowe</i>	18
3.2. <i>Zawody zrównoważone</i>	20
3.3. <i>Zawody nadwyżkowe</i>	20
PODSUMOWANIE	23

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych definiowany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.¹ Tym samym wyraźnie zaakcentowano, iż monitoring można wykorzystać przy stawianiu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Prognozy te mogą mieć jedynie charakter prognoz krótkookresowych. Wynika to z dużej dynamiki następujących zmian na rynku pracy.

Podstawą do sporządzenia analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowi Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82 poz. 537). Zgodnie z „Klasyfikacją Zawodów i Specjalności” bezrobotni rejestrowani są według sześciocyfrowych kodów zawodów, które mogą być segregowane w grupy elementarne (czterocyfrowe), a następnie w grupy średnie (trzycyfrowe), duże (dwucyfrowe) i wielkie (jednocyfrowe). Powyższa klasyfikacja obejmuje: 10 grup wielkich, 43 grupy duże (wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (wewnętrzny podział grup średnich). Grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności (sześciocyfrowych kodów jednostkowych).

W omawianej statystyce stosuje się kryterium kwalifikowania bezrobotnych poprzednio pracujących według zawodu, w jakim poszukują pracy, do wykonywania którego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź posiadają odpowiedni staż pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku, w tym samym zawodzie). Bezrobotni, którzy nie pracowali przed nabyciem statusu bezrobotnego (w tym absolwenci szkół) kwalifikowani są według zawodu wyuczonego. Jeżeli bezrobotny posiadał kwalifikację uprawniającą do wykonywania kilku zawodów, kwalifikowany był według zawodu, w którym chciałby podjąć pracę. Statystyka obejmuje również grupę osób „Bez zawodu”, które nie spełniają jednocześnie dwóch warunków:

¹ Zalecenia metodyczne do prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, str.6

- ✓ nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu
- ✓ nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie

Grupa bez zawodu dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem podstawowym, niepełnym podstawowym, gimnazjalnym oraz osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, jeżeli po ukończeniu (bądź nie ukończeniu) szkoły nie ukończyły kursu, na którym zdobyły odpowiednią kwalifikację zawodową oraz dyplom uprawniający ich do wykonywania danego zawodu, a także nie przepracowały w danym zawodzie minimum 1 roku, bądź pracowały w danym zawodzie ponad 1 rok, lecz nie miały ciągłości pracy w tym zawodzie.

Cel opracowania

Opracowanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analizą i oceną bezrobotnych według zawodów i specjalności. Informacje zawarte w poniższym raporcie pomocne będą przy:

- określeniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorząd oraz instytucje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- doskonaleniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczenie informacji na temat zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które wygasa zapotrzebowanie na rynku pracy,
- zwiększaniu efektywności szkoleń osób bezrobotnych dzięki dostosowaniu kierunków szkoleń do potrzeb pracodawców,
- korygowaniu poziomu i kierunków kształcenia zawodowego poprzez udostępnienie wyników analiz dyrekcjom szkół i władzom oświatowym,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- ułatwianiu realizacji programów specjalnych.

Podstawa opracowania

Podstawą do sporządzenia monitoringu zawodów jako jednego z elementów analizy rynku pracy jest:

- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01- „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy. Stan za I półrocze 2011 roku”
- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01- „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za I półrocze 2011 roku”
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej za rok 2011 (Dz. U. Nr 239 poz. 1594, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 2011r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej za rok 2011(Dz. U. Nr 83, poz.453)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82 poz.537)

Metodologia opracowania

Szczegółowe zalecenia metodyczne do opracowania raportu wynikają z opracowanych w Departamencie Rynku Pracy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej „Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.” Niniejsze opracowanie składa się jedynie z części diagnostycznej. Została ona przygotowana w oparciu o raport obejmujący analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sandomierskim w I półroczu 2011r. sporządzony na podstawie danych zawartych w Załączniku Nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i ofert pracy” oraz Załączniku Nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.”

Należy zaznaczyć, że poniższe opracowanie bazuje jedynie na danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Sandomierzu dotyczących liczby osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD. Niestety raport nie obejmuje analizy ofert zamieszczonych w prasie i Internecie, dla której wciąż brak odpowiedniej jednolitej dla całego kraju metodologii.

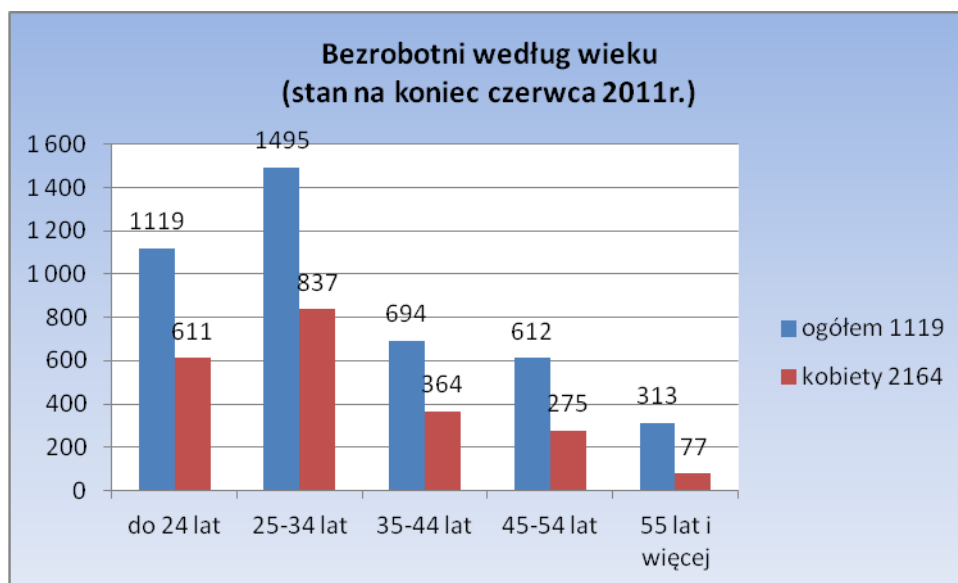
I. Analiza bezrobocia według zawodów w powiecie sandomierskim

1.1. Poziom i struktura bezrobocia

Liczba bezrobotnych w powiecie sandomierskim na koniec czerwca 2011r wynosiła 4233 osoby (zanotowano spadek o 62 osoby w stosunku do końca grudnia 2010r), w tym 2164 kobiety (51,1% ogółu bezrobotnych), 290 bezrobotnych z prawem do zasiłku (6,8% ogółu bezrobotnych). Wśród bezrobotnych przeważają mieszkańcy wsi - 2760 (65,2 % ogółu bezrobotnych). Bezrobotne kobiety zamieszkujące wieś to 33,5% ogółu bezrobotnych (1420). Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu pozostawało 108 bezrobotnych niepełnosprawnych, a także 45 osób poszukujących pracy. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych - 3953 to osoby bezrobotne będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym: 1119 -osób bezrobotnych do 25 roku życia (1134 na koniec 2010r.), 2365-długotrwale bezrobotnych (2335 na koniec 2010r.), w tym 1296 to kobiety (30,6% ogółu bezrobotnych), 628 - kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (616 na koniec 2010r.), 646 - bezrobotnych powyżej 50 roku życia (637 na koniec 2010r.), 1128-bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (1056 na koniec 2010r.), 2023-bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (2043 na koniec 2010r), 2028-bezrobotnych bez wykształcenia średniego (2146 na koniec 2010r), 265-bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (261 na koniec 2010r), 37-bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (40 na koniec 2010r).

Bezrobocie dotyka głównie ludzi młodych w grupie wiekowej 25-34 lat (61,7% ogółu bezrobotnych). Struktura bezrobotnych według wieku została przedstawiono na Wykresie 1.

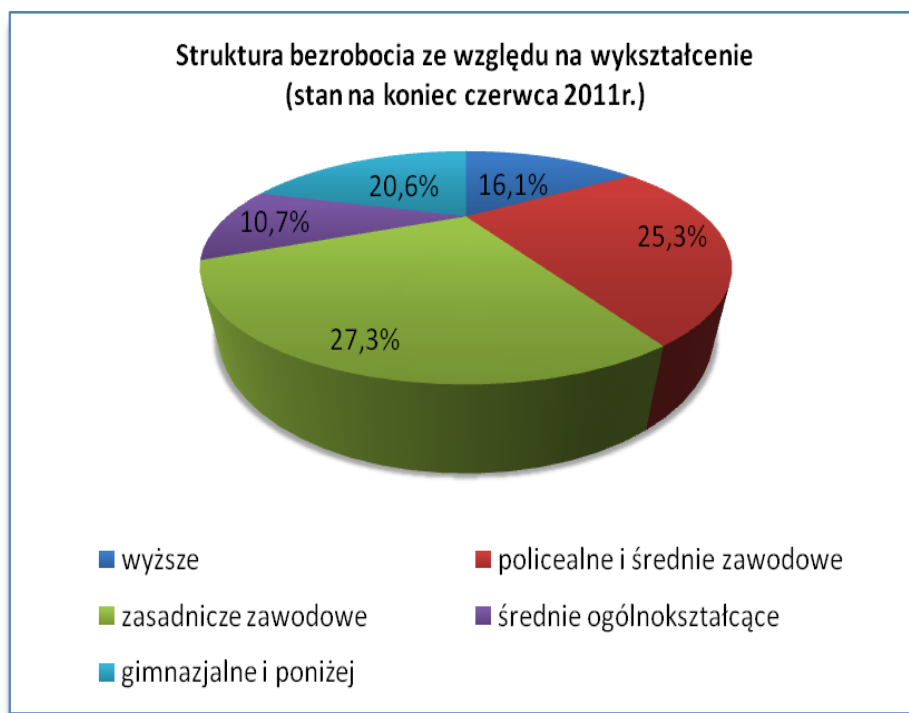
WYKRES 1

W trzech pierwszych przedziałach wiekowych dominują kobiety. W grupie wiekowej powyżej 45 lat jest więcej zarejestrowanych mężczyzn.

Struktura wykształcenia bezrobotnych niewiele się zmieniła, nadal grupą najliczniejszą są bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym, stanowią 27,3% ogółu bezrobotnych (1157 osób w tym 469 kobiet). Na drugim miejscu są bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 25,3% ogółu bezrobotnych (1071 osób, w tym 603 kobiet). Nadal rośnie liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym. Na koniec 2010r. z wykształceniem wyższym było zarejestrowanych 672 osoby (w tym 445 kobiet), co stanowiło 15,6% ogółu bezrobotnych. Na koniec czerwca 2011r. bezrobotni z wykształceniem wyższym to 682 osoby (w tym 467 kobiet), co stanowi 16,1% ogółu bezrobotnych. Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym to 871 osób (w tym 333 kobiety), co stanowi 20,6% ogółu bezrobotnych. Ostatnia kategoria wykształcenia to bezrobotni posiadający wykształcenie średnie ogólnokształcące 452 osoby (w tym 292 kobiety), co stanowi 10,7% ogółu bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych mężczyzn zarejestrowanych jest z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i niższym.

WYKRES 2

Stopa bezrobocia w powiecie sandomierskim na koniec czerwca 2011r. wynosiła 11% (w województwie świętokrzyskim 14,2%, w kraju 11,8%).

1.2. Struktura bezrobotnych według zawodów

Tabela 1 przedstawia 10 zawodów, w których w końcu I półrocza 2011r. było najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 1. Zawody dominujące w powiecie sandomierskim - stan na koniec czerwca 2011r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Bez zawodu	938	496	52	27	65	31
1	331403	Technik ekonomista	145	114	8	7	26	24
2	722204	Ślusarz	145	2	0	0	37	1
3	522301	Sprzedawca	128	110	0	0	40	32
4	311504	Technik mechanik	102	2	1	0	15	0
5	753105	Krawiec	92	91	0	0	27	27

6	242217	Specjalista administracji publicznej	86	59	7	6	16	10
7	931301	Robotnik budowlany	72	3	0	0	25	2
8	311204	Technik budownictwa	67	10	0	0	17	3
9	512002	Kucharz małej gastronomii	64	43	1	0	4	3
10	522305	Technik handlowiec	64	54	1	1	13	11
Ogółem			965	488	18	14	220	113

Źródło: T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie sandomierskim, stan w końcu I-półrocza 2011 roku

W końcu I półrocza 2011r. osoby bezrobotne bez zawodu stanowiły 22,1% ogółu bezrobotnych (938 osób, w tym 496 kobiet). Najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w zawodach technik ekonomista i ślusarz - 290 osób, co stanowi 6,8% ogółu bezrobotnych. W zawodzie sprzedawca było zarejestrowanych 128 osób, w tym aż 110 kobiet. Natomiast w zawodzie technik mechanik 102 osoby, w zawodzie krawiec - 92 osoby, w tym 91 kobiet, w zawodzie specjalista administracji publicznej - 86 osób (w tym 59 kobiet), w zawodzie robotnik budowlany - 72 osoby, technik budownictwa - 67 osób. Najmniej bezrobotnych było zarejestrowanych w zawodzie kucharze małej gastronomii- 64 osoby, w tym 43 kobiet i technik handlowiec - 64 osoby (w tym 54 kobiety).

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że najbardziej dominujące zawody wśród bezrobotnych kobiet to:

- technik ekonomista
- sprzedawca
- krawiec
- specjalista administracji publicznej
- kucharz małej gastronomii
- technik handlowiec

Najbardziej dominujące zawody wśród bezrobotnych mężczyzn to:

- ślusarz
- technik budownictwa
- technik mechanik

W końcu I półrocza 2011r. było zarejestrowanych 172 absolwentów (osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki). W omawianej populacji większość stanowili bezrobotni posiadający zawód. Grupa ta stanowi 120 osób. Zawody dominujące w grupie absolwentów to: technik ekonomista, specjalista administracji publicznej.

Osoby bezrobotne poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu I półrocza 2011r. stanowiły 21,4% ogółu bezrobotnych (905 osób, w tym 446 kobiet). Wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia dotyczy osób bezrobotnych nie pracujących -78,6% ogółu bezrobotnych. Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że najwięcej osób bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy było zarejestrowanych w zawodach: sprzedawca 40 osób (w tym 32 kobiety), ślusarz - 37 osób, technik ekonomista - 26 osób (w tym 24 kobiety), krawiec 27 osób (w tym 27 kobiet), robotnik budowlany 25 osób.

Struktura bezrobotnych według dużych grup zawodowych przedstawia się następująco:

Tabela 2. Struktura bezrobotnych według dużych grup zawodowych(kod dwucyfrowy)

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	14,0211	9,8380	3,3334	0,0000	11,3095	9,3976
2	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	10,3490	0,7199	0,8333	0,0000	12,1430	1,9278
3	52	Sprzedawcy i pokrewni	7,4696	12,6562	1,6666	2,4692	8,9312	14,2162
4	51	Pracownicy usług osobistych	7,1319	9,6581	0,8333	0,0000	7,3809	8,6747
5	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,2516	1,4997	0,8333	0,0000	6,7855	1,6867
6	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	6,0391	8,6384	9,1666	8,6420	4,0474	6,7471
7	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	5,7966	8,0985	19,1672	20,9873	4,4047	6,7470
8	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji	5,2502	8,2784	0,0000	0,0000	7,3808	11,5663

		wyrobów tekstylnych i pokrewni						
9	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	4,6736	6,7787	17,5000	23,4568	2,2618	3,8555
10	23	Specjaliści nauczania i wychowania	4,2184	6,8386	13,3334	14,8148	2,3809	3,8554
Ogółem			71,2011	73,0045	66,6671	70,3701	67,0257	68,6743

Zródło: T-I/P-I Struktura bezrobotnych wg grupy zawodowych w powiecie sandomierskim stan w końcu I-półrocza 2011 roku

W tabeli powyżej przedstawiono 10 dużych grup zawodowych (kod dwucyfrowy), które stanowią 71,2% ogółu grup zawodowych (kod dwucyfrowy) w powiecie sandomierskim stan w końcu I półrocza 2011r. Najwyższy odsetek osób bezrobotnych w badanych grupach zawodowych stanowi średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych - 14,02%, robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń- 10,34%, sprzedawcy i pokrewni - 7,46%, pracownicy usług osobistych - 7,13%, robotnicy budowlani i pokrewni - 6,25%. Najmniej osób bezrobotnych było zarejestrowanych w następujących grupach zawodowych: robotnicy w przetwórstwie spożywczy, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych - 5,25%, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury - 4,67%, specjaliści nauczania i wychowania - 4,21%.

1.3. Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2011 roku w PUP w Sandomierzu napływ bezrobotnych wg zawodu wynosił ogółem 2605 osób zarejestrowanych, wśród nich było 1200 kobiet. Napływ bezrobotnych w I półroczu 2011r w porównaniu do II półrocza 2010 roku (zarejestrowało się 3267 osób bezrobotnych, w tym 1482 kobiet) zmniejszył się o 662 osoby. Napływ bezrobotnych wg zawodów w I półroczu 2011 roku przedstawiono w Tabeli 3.

Tabela 3. Napływ bezrobotnych wg zawodów(zawody dominujące) w powiecie sandomierskim w okresie od 01.01.2011r do 30.06.2011r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7
		Bez zawodu	616	274	110	60
1	331403	Technik ekonomista	100	77	18	15

2	722204	Ślusarz	94	0	3	0
3	522301	Sprzedawca	73	64	3	3
4	311504	Technik mechanik	66	1	6	0
5	242217	Specjalista administracji publicznej	56	35	24	17
6	311204	Technik budownictwa	48	4	4	0
7	263102	Ekonomista	46	33	13	9
8	235107	Pedagog	41	35	11	11
9	931301	Robotnik budowlany	36	0	0	0
10	753105	Krawiec	35	34	0	0
11	512002	Kucharz małej gastronomii	34	23	9	7
12	314205	Technik ogrodnik	33	7	5	1
13	522305	Technik handlowiec	33	24	8	6
14	711202	Murarz	33	2	5	0
15	422402	Technik hotelarstwa	31	26	9	8
16	512001	Kucharz	29	21	1	0
17	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	27	18	7	4
18	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	24	14	5	3
19	263204	Socjolog	23	16	8	7
20	834103	Mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych	23	0	3	0
21	515303	Robotnik gospodarczy	22	7	0	0
22	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	22	0	6	0
23	351203	Technik informatyk	20	2	10	0

Źródło: T-I/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

W tabeli zostały wyszczególnione dwadzieścia trzy zawody najliczniej występujące wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2011 roku w powiecie sandomierskim. Największy napływ bezrobotnych w analizowanym okresie stanowiły osoby bezrobotne bez zawodu - 616 osób. W następnej kolejności sklasyfikowani są technicy ekonomiści 100 osób (w tym 77 kobiet), ślusarze - 94 osoby, sprzedawcy - 73 osoby (w tym 64 kobiet), technicy mechanicy - 66 osób, specjaliści administracji publicznej - 56 osoby (w tym 35 kobiet), technicy budownictwa - 48 osób oraz pedagodzy - 41 osób (w tym 35 kobiet). Mniejszy napływ bezrobotnych w I półroczu 2011 roku widoczny był w zawodach: technik informatyk - 20 osób, mechanik pojazdów samochodowych - 22 osoby, robotnik gospodarczy - 22 osoby,

mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych - 23 osoby, socjolog - 23 osoby (w tym 16 kobiet) oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego - 24 osoby.

W grupie absolwentów (osoby zarejestrowane w okresie 12 miesięcy od daty ukończenia nauki) największy napływ bezrobotnych był w zawodach:

- specjalista administracji publicznej- 24 osoby (w tym 17 kobiet),
- technik ekonomista- 18 osób (w tym 15 kobiet),
- ekonomista- 13 osób (w tym 9 kobiet),
- pedagog- 11 osób (w tym 11 kobiet),
- technik informatyk- 10 osób,
- kucharz małej gastronomii- 9 osób (w tym 7 kobiet).

1.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w I-półroczu 2011 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	352
Przetwórstwo przemysłowe	211
Budownictwo	171
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	164
Działalność nie zidentyfikowana	92
Transport i gospodarka magazynowa	79
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	49
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	44
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	44
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	44
Edukacja	41
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	37
Pozostała działalność usługowa	37

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	35
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16
Informacja i komunikacja	8
Górnictwo i wydobywanie	7
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1

Źródło: T-I/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

Z analizy danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że najwięcej bezrobotnych w I półroczu 2011r. było zarejestrowanych w sekcjach PKD:

- ▶ handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych- **352 osoby,**
- ▶ przetwórstwo przemysłowe- **211 osób,**
- ▶ administracja publiczna i obrona narodowa-**164 osoby,**
- ▶ działalność nie zidentyfikowana- **92 osoby,**
- ▶ transport i gospodarka magazynowa-**79 osób.**

Najmniej bezrobotnych w I półroczu 2011r było zarejestrowanych w sekcjach PKD:

- ▶ informacja i komunikacja - **8 osób,**
- ▶ górnictwo i wydobywanie -**7 osób,**
- ▶ działalność związana z obsługą rynku nieruchomości -**2 osoby,**
- ▶ wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych -**1 osoba.**

1.5. Zawody generujące długotrwale bezrobocie

Zawody generujące długotrwale bezrobocie charakteryzują się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia ($W^k_{d,1}$). Jest on wyrażony jako iloraz zarejestrowanych bezrobotnych w badanym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do ogólnej liczby zarejestrowanych w tym zawodzie; opisuje jaka część osób zarejestrowanych w badanym zawodzie staje się osobami pozostającymi bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Spośród wszystkich dwucyfrowych grup zawodowych generujących długotrwałe bezrobocie najwyższym wskaźnikiem równym 1,000 charakteryzuje się grupa zawodowa – kierownicy do spraw zarządzania i handlu. Grupy zawodowe o najniższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia to m.in. pracownicy obsługi klienta - 0,0208, specjaliści do spraw zdrowia - 0,0938, specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych - 0,1000, specjaliści z dziedziny prawa dziedzin społecznych i kultury -0,1234, średni personel do spraw zdrowia - 0,1416, specjaliści nauczania i wychowania - 0,1439, pracownicy usług ochrony - 0,1500. Pięć grup zawodowych ma wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 0,0000. Do takich grup zawodowych należą: kierownicy do spraw produkcji i usług, kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych, monterzy, pracownicy opieki osobistej i pokrewni, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

II. Analiza ofert pracy według zawodów w powiecie sandomierskim

2.1. Napływ ofert pracy według zawodów

Do PUP w Sandomierzu w I półroczu 2011 roku wpłynęło 908 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z czego 572 oferty stanowiły oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, co stanowi 63% ogółu wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, natomiast 336 ofert to zgłoszone miejsca aktywizacji zawodowej (staż, prace społecznie użyteczne), co stanowi 37% ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w porównaniu do II półrocza 2010r. zmalała o 45 ofert. Spośród zgłoszonych ofert pracy 58,3% to miejsca subsydiowane. Z sektora publicznego pochodziło 29,7% ofert pracy, natomiast 70,3% to oferty z sektora prywatnego.

Statystyka ofert pracy według zawodów obejmuje tylko aktualne oferty pracy tzn. nie są uwzględniane oferty z realizacji których pracodawca zrezygnował. W analizie napływu ofert pracy według zawodów wzięto pod uwagę kryterium ilości zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie. W Tabeli 4 zostały przedstawione oferty pracy w tych zawodach, w których zgłoszono minimum 10 ofert pracy.

Tabela 4. Najwięcej zgłoszonych ofert pracy wg zawodów w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2011r.
1.	751402	przetwórcza owoców i warzyw	100
2.	522301	sprzedawca	88
3.	515303	robotnik gospodarczy	67
4.	334390	pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	51
5.	931301	robotnik budowlany	32
6.	723103	mechanik pojazdów samochodowych	27
7.	711202	murarz	26
8.	334306	technik administracyjny	24
9.	512001	kucharz	22
10.	331403	technik ekonomista	21
11.	411090	pozostali pracownicy obsługi biurowej	21
12.	513101	kelner	21
13.	541308	pracownik ochrony fizycznej I stopnia	21
14.	833203	kierowca samochodu ciężarowego	21
15.	432103	magazynier	20
16.	962990	pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	17

Źródło: T-I/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

W I półroczu 2011r. pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na przetwórców owoców i warzyw - 100 ofert, sprzedawców - 88 ofert, robotników gospodarczych - 67 ofert, pozostałych pracowników administracyjnych i sekretarzy biura zarządu - 51 ofert, robotników budowlanych - 32 oferty, mechaników pojazdów samochodowych - 27 ofert, murarzy - 26 ofert. W zawodach technik ekonomista, pozostali pracownicy obsługi biurowej, kelner, pracownik ochrony I stopnia i kierowca samochodu ciężarowego zgłoszono po 21 ofert.

Najmniejsza liczba ofert pracy została zgłoszona w zawodach magazynier - 20 ofert i pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani - 17 ofert.

Duże zapotrzebowanie na przetwórców owoców i warzyw związane było ze zgłoszonymi ofertami prac sezonowych w przemyśle przetwórczym. Oferty pracy w zawodach robotnik gospodarczy to przede wszystkim miejsca subsydiowane (prace interwencyjne, roboty publiczne). Natomiast oferty dla sprzedawców, pozostałych pracowników administracyjnych i sekretarzy w biurze, techników administracyjnych, techników ekonomistów wynikają w dużej mierze z tworzenia stanowisk w ramach stażu.

2.2. Napływ ofert pracy według sekcji PKD

Tabela 5. Oferty pracy według sekcji PKD zgłoszone w I-półroczu 2011 roku

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w I-półroczu 2011 roku
Przetwórstwo przemysłowe	187
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	185
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	151
Budownictwo	60
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	48
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	41
Transport i gospodarka magazynowa	37
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	34
Edukacja	28
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	27
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	26
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	24
Pozostała działalność usługowa	21
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4
Informacja i komunikacja	3
Górnictwo i wydobywanie	3

Źródło: T-I/P- Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2011 roku wpłynęło w sekcjach PKD:

- przetwórstwo przemysłowe,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- budownictwo.

Oferty pracy w w/w sekcjach PKD stanowiły 64,2% ogółu zgłoszonych ofert pracy.

W I półroczu 2011r nie wpłynęła żadna oferta pracy w następujących sekcjach PKD:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- organizacja i zespoły,
- gospodarstwo domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowego produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby,
- działalność nie zidentyfikowana.

III. Analiza zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych

3.1. Zawody deficytowe

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.² Do szczególnej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych stosowany jest wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów $k(W^k_{n,I})$, który obliczany jest jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w zawodzie k do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k.

$$W_1^k = \bar{O}_1^k : B_1^k$$

² Zalecenia metodyczne do prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, str.6

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Tabela 6. Zawody deficytowe w powiecie sandomierskim w I- półroczu 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	„Napływ” bezrobotnych w I półroczu 2011r.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2011r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	334306	Technik administracji	2	24	12
2.	411003	Pracownik kancelaryjny	1	9	9
3.	331301	Księgowy	1	8	8
4.	712303	Tynkarz	1	7	7
5.	711601	Brukarz	1	5	5
6.	541307	Pracownik ochrony bez licencji	1	4	4
7.	515303	Robotnik gospodarczy	22	67	3,0455
8.	325907	Terapeuta zajęciowy	1	3	3
9.	513202	Barman	1	3	3
10.	611306	Ogrodnik terenów zieleni	1	3	3
11.	814104	Wulkanizator	1	3	3
12.	911203	Pokojowa	1	3	3
13.	432103	Magazynier	8	20	2,5
14.	524502	Sprzedawca w stacji paliw	2	5	2,5
15.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	9	21	2,3333
16.	332203	Przedstawiciel handlowy	4	9	2,25
17.	932101	Pakowacz	4	9	2,25
18.	234201	Nauczyciel przedszkola	2	4	2
19.	243305	Specjalista ds. sprzedaży	1	2	2
20.	311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	1	2	2
21.	721404	Monter konstrukcji stalowych	2	3	1,5
22.	941201	Pomoc kuchenna	2	3	1,5

23.	412001	Sekretarka	3	4	1,3333
24.	931205	Robotnik drogowy	3	4	1,3333
25.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	22	27	1,2273
26.	522301	Sprzedawca	73	88	1,2055
27.	513101	Kelner	19	21	1,1053

Źródło: T-IP-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

3.2. Zawody zrównoważone

Zawód zrównoważony-to zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, co liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Wartość wskaźnika jest większa lub równa 0,9 i mniejsza lub równa 1,1.

$0,9 \leq W \leq 1,1$ (wykazują równowagę na rynku pracy)

Tabela 6 Zawody zrównoważone w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	„Napływ” bezrobotnych w I-półroczu 2011r.	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2011r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki(deficytu) zawodów
1.	341205	Pracownik socjalny	4	4	1
2.	343301	Bibliotekarz	2	2	1
3.	411004	Technik prac biurowych	6	6	1
4.	713203	Lakiernik samochodowy	2	2	1
5.	911207	Sprzątaczką biurową	8	8	1

Źródło: T-IP-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

3.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.³

³ Zalecenia metodyczne do prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003, str.6

W<0,9

Tabela 7. Zawody nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w I półroczu 2011r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	„Napływ” bezrobotnych w I półroczu 2011r.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2011r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	512002	Kucharz małej gastronomii	34	1	0,0294
2.	242217	Specjalista administracji publicznej	56	2	0,0357
3.	722204	Ślusarz	94	5	0,0532
4.	712601	Hydraulik	15	1	0,0667
5.	522305	Technik handlowiec	33	3	0,0909
6.	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	8	1	0,125
7.	351203	Technik informatyk	20	3	0,15
8.	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	6	1	0,1667
9.	832203	Kierowca samochodu osobowego	6	1	0,1667
10.	723105	Mechanik samochodów osobowych	16	3	0,1875
11.	211301	Chemik	5	1	0,2
12.	214106	Logistyk	5	1	0,2
13.	331403	Technik ekonomista	100	21	0,21
14.	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	27	6	0,2222
15.	751204	Piekarz	13	3	0,2308
16.	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	12	3	0,25
17.	321301	Technik farmaceutyczny	11	4	0,3636
18.	228301	Fizjoterapeuta	15	6	0,4
19.	514101	Fryzjer	17	7	0,4118
20.	222101	Pielęgniarka	7	3	0,4286
21.	214906	Inżynier energetyk	2	1	0,5
22.	325905	Opiekunka dziecięca	2	1	0,5
23.	514102	Fryzjer damski	2	1	0,5
24.	911206	Salowa	4	2	0,5

25.	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	5	3	0,6
26.	325402	Technik masażysta	3	2	0,6667
27.	431101	Asystent do spraw księgowości	3	2	0,6667
28.	514202	Kosmetyczka	3	2	0,6667
29.	833101	Kierowca autobusu	3	2	0,6667
30.	512001	Kucharz	29	22	0,7586
31.	711202	Murarz	33	26	0,7879
32.	9131301	Robotnik budowlany	36	32	0,8889

Źródło: T-IP-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sandomierskim w I-półroczu 2011 roku

Wskaźnik o wartości określonej jako **MAX** wskazuje, że w danym zawodzie w I półroczu 2011 roku zostały zgłoszone oferty pracy, natomiast nie zarejestrowali się w tym okresie bezrobotni posiadający te zawody. Do takich zawodów należą m.in.:

- ❖ grafik komputerowy multimediiów- 3 oferty
- ❖ muzealnik- 4 oferty
- ❖ technik fizjoterapii- 3 oferty
- ❖ urzędnik podatkowy- 6 ofert
- ❖ pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani- 5 ofert
- ❖ pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu- 51 ofert
- ❖ opiekunka domowa- 9 ofert
- ❖ pracownik ochrony fizycznej I stopnia- 21 ofert
- ❖ przetwórcza owoców i warzyw- 100 ofert
- ❖ operator urządzeń do produkcji pasz- 7 ofert
- ❖ kierowca ciągnika siodłowego- 3 oferty
- ❖ pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani- 17 ofert

Przedstawione zestawienia i analizy danych dotyczących bezrobotnych i ofert pracy, będące wynikiem zastosowania i zaproponowania sposobów obliczania wskaźników intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów pokazuje jedynie pewne zjawiska i tendencje zachodzące na lokalnym rynku pracy.

PODSUMOWANIE

Badanie popytu i podaży na lokalnym rynku pracy, na podstawie analizy powyższych danych dotyczących zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz ofert zgłoszonych przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu, pozwala na sformułowanie następujących stwierdzeń:

- W powiecie sandomierskim w I półroczu 2011 roku nastąpił spadek stopy bezrobocia z 11,2% (koniec grudnia 2010r) do 11% (koniec czerwca 2011r). Na koniec czerwca 2011r. liczba bezrobotnych wynosiła 4233 osoby (w tym 2164 kobiet). Mimo, iż stopa bezrobocia się zmniejszyła, to sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal trudna,
- Bezrobocie dotyka głównie ludzi młodych w grupie wiekowej 25-34 lat (61,7% ogółu bezrobotnych),
- Grupę najliczniejszą stanowią bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym- 27,3% ogółu bezrobotnych (1157osób, w tym 496 kobiet),
- Najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w zawodach: technik ekonomista, ślusarz, sprzedawca, technik mechanik, krawiec, specjalista administracji publicznej,
- Wśród osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki najwięcej zarejestrowanych osób było w zawodach technik ekonomista, specjalista administracji publicznej,
- Osoby bezrobotne poprzednio pracujące pozostające przez pracy powyżej 12 miesięcy były najliczniej zarejestrowane w zawodach: sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista, krawiec i robotnik budowlany,
- Dominujące zawody wśród bezrobotnych kobiet to: technik ekonomista, sprzedawca, specjalista administracji publicznej, kucharz małej gastronomii i technik handlowiec, natomiast wśród bezrobotnych mężczyzn dominujące zawody to: ślusarz, technik budownictwa, technik mechanik;
- Największy napływ bezrobotnych w I półroczu 2011r. stanowiły osoby bez zawodu, technicy ekonomiści, ślusarze, sprzedawcy, technicy mechanicy, specjaliści administracji publicznej, technicy budownictwa, pedagodzy. Mniejszy napływ bezrobotnych widoczny był w zawodach: technik informatyk, mechanik pojazdów samochodowych, robotnik gospodarczy, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych,

- W grupie absolwentów największy napływ bezrobotnych był w zawodach: specjalista administracji publicznej, technik ekonomista, ekonomista, pedagog, technik informatyk, kucharz małej gastronomii,
- Najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w sekcjach PKD: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, przetwórstwo przemysłowe, administracja publiczna i obrona narodowa,
- Najmniej bezrobotnych było zarejestrowanych w sekcjach PKD: informacja i komunikacja, górnictwo i wydobywanie, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
- Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest w grupie zawodowej- kierownicy do spraw zarządzania i handlu,
- Do Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu w I półroczu 2011 roku wpłynęło 908 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z czego 572 oferty stanowiły oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Spośród zgłoszonych ofert pracy 58,3% to miejsca subsydiowane. Pracodawcy chętnie korzystają z możliwości refundacji lub dofinansowania na utworzenie stanowiska pracy, związane jest to często z brakiem własnych środków na utworzenie stanowiska pracy lub utrzymanie już istniejącego,
- Pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na m.in. przetwórców owoców i warzyw, sprzedawców, robotników gospodarczych, pozostałych pracowników administracji i sekretarzy biura zarządu, robotników budowlanych. Najmniejsza liczba ofert pracy została zgłoszona w zawodach magazynier i pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani,
- W I półroczu 2011r. nie wpłynęła żadna oferta w sekcjach PKD: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, organizacja i zespoły, działalność nie zidentyfikowana;
- Zawody deficytowe to m.in.: technik administracji, pracownik kancelaryjny, księgowy, tynkarz, brukarz, pracownik ochrony bez licencji, robotnik gospodarczy, terapeuta zajęciowy, barman, ogrodnik terenów zieleni, wulkanizator. Deficyt w zawodach technik administracji i pracownik kancelaryjny był efektem licznych ofert stażu, które w dużej mierze były organizowane na te stanowiska,
- Zawody zrównoważone: pracownik socjalny, bibliotekarz, technik prac biurowych, lakiernik samochodowy i sprzątaczkę biurową,

- Zawody nadwyżkowe to m.in.: kucharz małej gastronomii, specjalista administracji publicznej, ślusarz, hydraulik, technik handlowiec, elektromechanik pojazdów samochodowych, technik informatyk, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, kierowca samochodu osobowego, mechanik samochodów osobowych.

Opracowany raport oparty jest na ograniczonym zakresie danych. Stanowi on jedynie diagnozę ale jest również podsumowaniem sytuacji panującej na lokalnym rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji dla m.in.: bezrobotnych, pracodawców, instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy, szkół ponadgimnazjalnych, instytucji szkoleniowych.